

Høringsinstanser i henhold til liste

Vår dato: 08.04.2022
Vår referanse: 22/41823 - 3
Deres dato:
Deres referanse:

Høring - Forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten

Landbruksdirektoratet sender på vegne av Omsetningsrådet på høring forslag til endringer i «Kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten».

Høringsfristen er satt til 1. juni 2022.

Høringsuttalelsene sendes til Landbruksdirektoratet. Innspillene fra høringsinstansene vil bli brukt i forarbeidet til Landbruksdirektoratets innstilling overfor Omsetningsrådet med forslag til endringer i «Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten.»

Høringsdokumentene er også lagt ut på Landbruksdirektoratets nettsted:
www.landbruksdirektoratet.no.

Bakgrunn og prosess

På bakgrunn av forslag fra jordbrukets forhandlingsutvalg foreslo Regjeringen i Prop 200 S 2020-2021 om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppjøret 2021 m.m.) at Landbruksdirektoratet fikk i oppdrag å gjøre en utredning av eventuell teknisk justering i kravspesifikasjonen for melk frem mot jordbruksoppjøret i 2022.

Oppdraget ble seinere nedfelt i tildelingsbrev fra Landbruks- og matdepartementet av 2. juli 2021. Videre ble oppdraget ytterligere spesifisert i brev av 27. august 2021, og direktoratet ble bedt om å orientere Omsetningsrådet om oppdraget. Teksten i brevet er gjengitt nedenfor.

«I St prop. 200 S, om Jordbruksoppjøret, foreslås det at Landbruksdirektoratet får i oppdrag å utrede en eventuell teknisk justering av kravspesifikasjon for

melk fram mot jordbruksoppgjøret i 2022. Dette er fulgt opp i supplerende tildelingsbrev til Landbruksdirektoratet den 2. juli 2021.

Det er prinsipielt to ulike tilnærminger til definisjon av kravspesifikasjon av melk knyttet til kjemisk innhold. Dagens system definerer representantvaren til å være melk som inneholder mellom 3,8-4,4 prosent fett og 3,1-3,6 prosent protein. I tillegg stilles en rekke andre krav til lukt/ smak, bakteriologisk innhold, temperatur mv. Alternativ tilnærming er tatt opp i jordbrukets krav til jordbruksforhandlingene 2021, med et ønske om å endre kravspesifikasjonen til å knyttes opp mot en spesifikk fett- og proteinprosent med tilhørende tillegg og trekk for avvik.

Det er opp til partene i jordbruksavtalen å endre prinsipper for representantvare. Innenfor gjeldende prinsipp, fastsettes deretter kravspesifikasjonen av Omsetningsrådet. Landbruks- og matdepartementet ber Landbruksdirektoratet om å utrede de to alternative prinsippene for kravspesifikasjon for melk foran jordbruksoppgjøret 2022. Landbruksdirektoratet bes om å innhente innspill fra aktørene i bransjen og at Omsetningsrådet orienteres.»

Oppdraget er nå slutført og Landbruksdirektoratet avleverte rapport til Landbruks- og matdepartementet 1. mars 2022, jf. Rapport 15/2022 Forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk - En utredning av behovet for teknisk justering og en utredning av et alternativ hvor målprisen knyttes til en definert standardkvalitet.

Avtalepartene kan i jordbruksforhandlingene ta stilling til om en skal knytte målprisen for melk opp mot en definert standardkvalitet eller videreføre gjeldende praksis med bruk av et intervall. Uavhengig av hva avtalepartene kommer frem til, er det behov for å gjøre en oppdatering av gjeldende kravspesifikasjon. I tilfelle avtalepartene velger å knytte målprisen opp til en definert standardkvalitet i stedet for et intervall, som i dag, må Omsetningsrådet oppdatere kravspesifikasjonen i samsvar med de eventuelle føringer årets jordbruksavtale kommer med. I etterkant av jordbruksforhandlingene vil det imidlertid være knapp tid til høring, dersom endringene skal tre i kraft fra 1. juli 2022. Det vurderes dermed som hensiktsmessig å foreta høringen allerede nå, siden det er deler av oppdateringsbehovet knyttet til kravspesifikasjonen som ikke berører de temaene som kan bli gjenstand for forhandlinger.

Landbruksdirektoratet konkluderer i rapporten med at det er behov for en oppdatering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten når det gjelder intervallene for krav til protein- og fettinnhold i kumelk og tørrstoffinnhold i geitemelk. Landbruksdirektoratet vurderer at det er behov for å øke maksimumsnivåene for fett og protein i kumelk fra henholdsvis 4,4 prosent til 4,8 prosent og fra 3,6 prosent til 3,8 prosent. For geitemelk er det behov for å øke maksimumsnivået for tørrstoffinnhold fra 13,5 prosent til 15,5 prosent.

Videre konkluderer Landbruksdirektoratet at det kan være behov for oppdatering av noen av de andre kvalitetskriteriene i kravspesifikasjonen for rå melk.

Landbruksdirektoratet viser videre til at det er Omsetningsrådet som må ta stilling til en eventuell oppdatering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten.

Med bakgrunn i den utredningen som er foretatt av Landbruksdirektoratet sender

Omsetningsrådet forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk på høring i meieribransjen.

Vurdering av behov for justering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten

Tabellen nedenfor viser eksisterende grenser for tørrstoffinnhold i eksisterende kravspesifikasjon som trådte i kraft fra 1. januar 2016.

Tabell Gjeldende intervaller for innhold av fett og protein i kumelk og innhold av tørrstoff i geitemelk

		Minimum (%)	Maksimum (%)
Kumelk	Fett	3,8	4,4
	Protein	3,1	3,6
Geitemelk	Tørrstoff	10,7	13,5

Historisk utvikling i protein og fett i melka

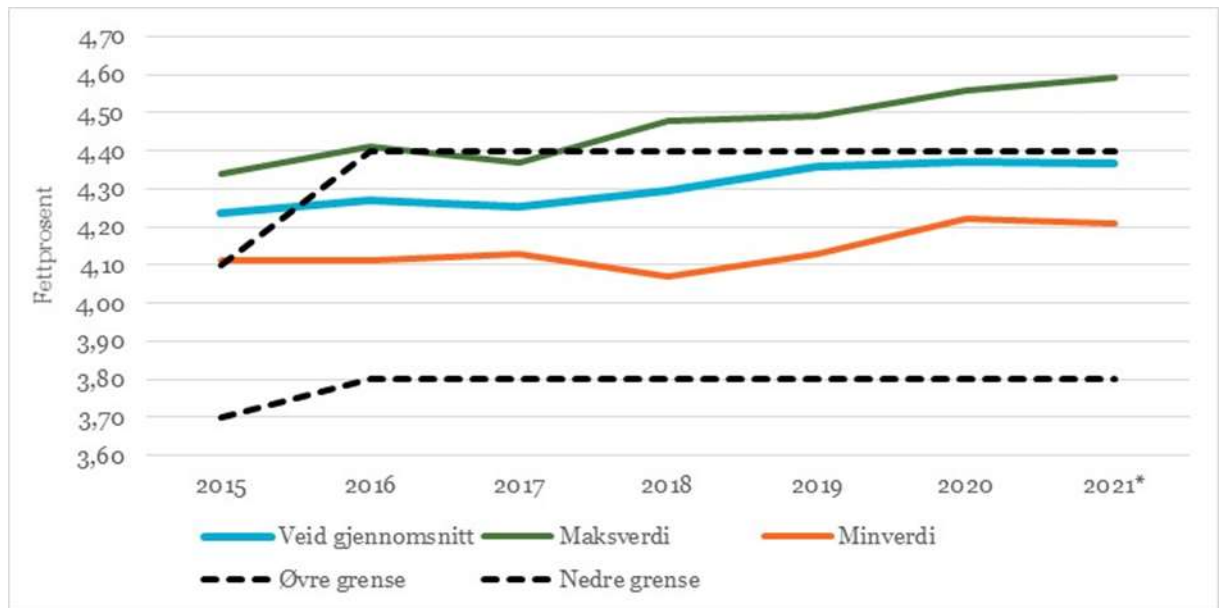
Landbruksdirektoratet har hentet inn data fra Tine som viser innhold av fett og protein i kumelk og innhold av tørrstoff i geitemelk for årene fra 2015 og frem til september 2021.

Nedenfor er det satt opp figurer som viser utvikling i dette for årene 2015 til 2020 og for månedene januar til september i 2021.

Den blå linjen i figurene viser veid gjennomsnitt av alle leveranser.

Gjennomsnittlig utvikling i tørrstoffinnhold (protein og fett) i kumelk

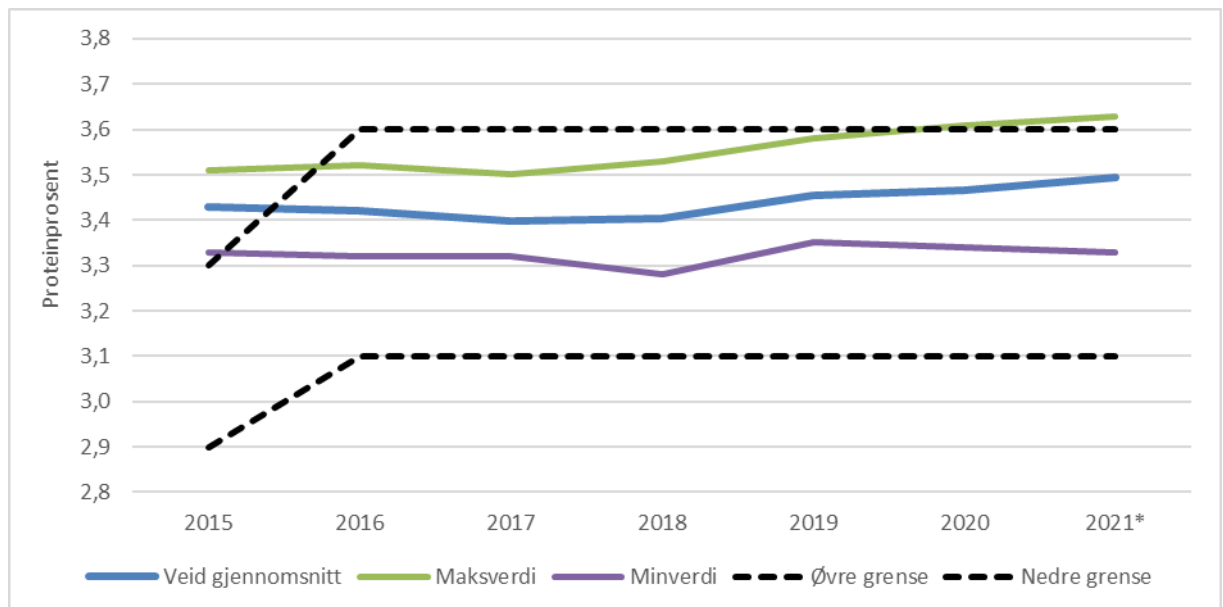
Figuren nedenfor viser innholdet av fett i melk omsatt i årene 2015 til og med september 2021. Den blå linjen viser veid gjennomsnittlig fettinnhold av alle leveranser. Den grønne grafen viser det høyeste månedsgjennomsnittet av alle fylkene i det respektive året. Tilsvarende viser den oransje grafen det laveste månedsgjennomsnittet av alle fylkene det respektive året.

Figur: Utvikling i fettinnhold for kumelk innmålt av Tine Råvare

* tallene for 2021 er for perioden januar til september

Figuren viser at maksverdien per fylke og måned har ligget godt over øvre grense for kravspesifikasjonen i årene fra 2018 til 2021. I perioden september til januar 2021 var den høyeste gjennomsnittsverdien for fettinnhold per måned og fylke 4,59 prosent. Gjennomsnittsverdien har de siste tre årene ligget tett opp mot øvre grense for fettinnhold. I 2021, fra september til januar, var denne 4,37 prosent.

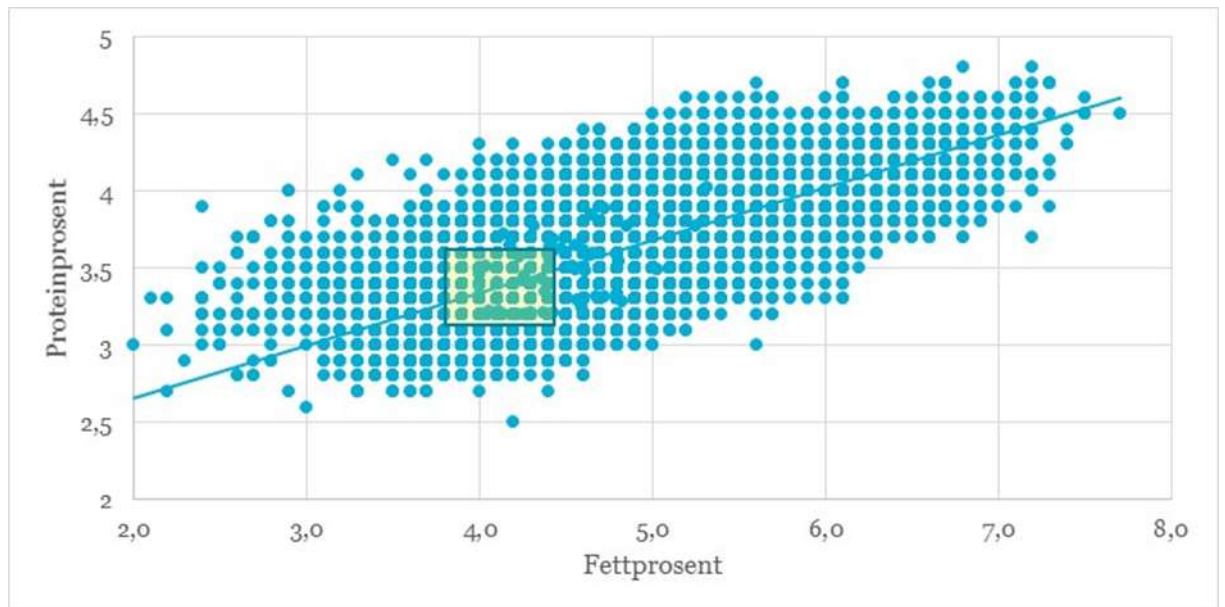
Figur: Utvikling i innhold av protein i kumelk innmålt av Tine Råvare

* tallene for 2021 er for perioden januar til september

Vi har fått data fra Tine Råvare for deres avregningsgrunnlag til produsent. De viser det gjennomsnittlige innholdet av fett og protein per måned per produsent. For årene 2016 til

2020 inneholder dette materialet 80 – 90 000 månedsgjennomsnitt av kvalitetsmålinger for levert melk. For 2021, hvor vi har kun for perioden januar til september, inneholder dette 57 000 observasjoner. Kvalitetsmålingene gjøres ved hver henting av melk hos produsent og danner grunnlag for et månedlig gjennomsnitt som avregningen baseres på.

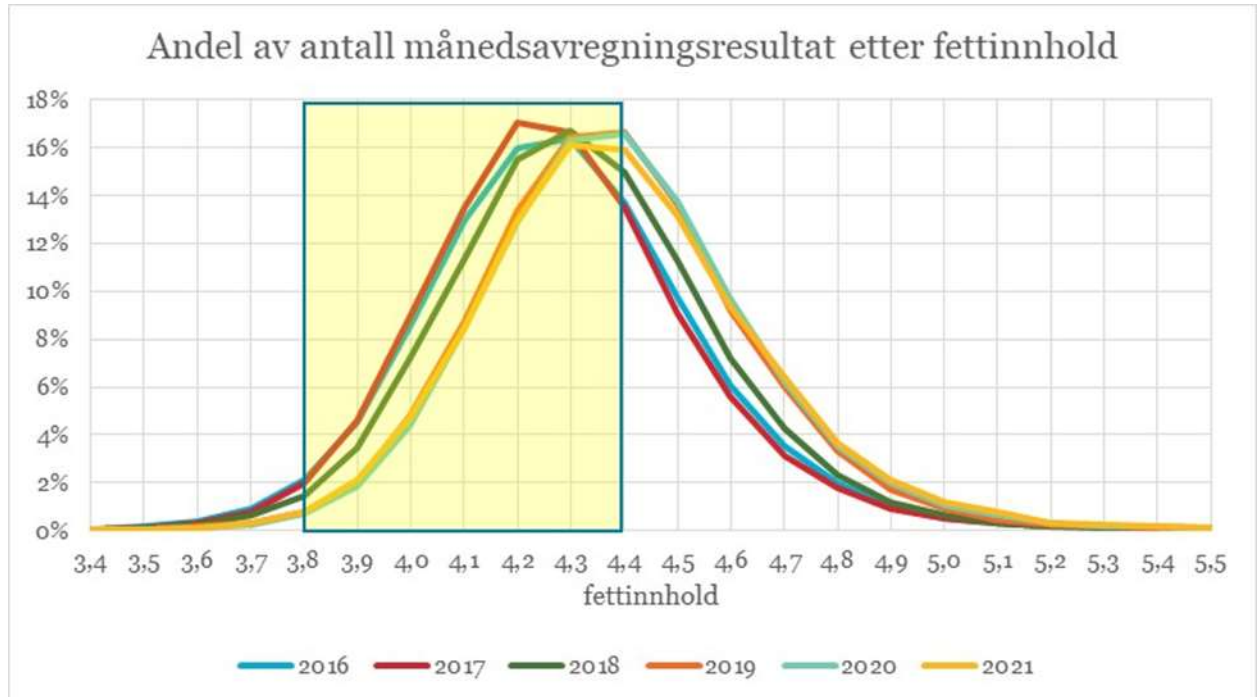
Månedsavregningsresultatene er gjennomsnittstall per produsent beregnet med basis i de målingene av melke kvalitet fra denne produsenten foretatt den aktuelle måneden. Det vil si at det er avregningsresultater per måned for alle Tines produsenter som danner grunnlaget for figuren over. Dette gir et riktig bilde av fordelingen av forskjellig fettinnhold i melka, forutsatt at det ikke er en systematisk forskjell på produsenter med stort volum sammenlignet med produsenter med små volum. Tallene gjenspeiler forskjeller i fettinnhold med tanke på produksjonsregion og årstider. Plottet under må ses i sammenheng med figurene for fordeling av fett- og proteininnhold nedenfor, fordi at det ikke gir riktig bilde av volumfordelingen per innhold av tørrstoff. Avregningsresultatene er oppgitt med en desimal og man ser derfor ikke hvor mange prøver hver prikk representerer. De ytre grensene vil være representative.

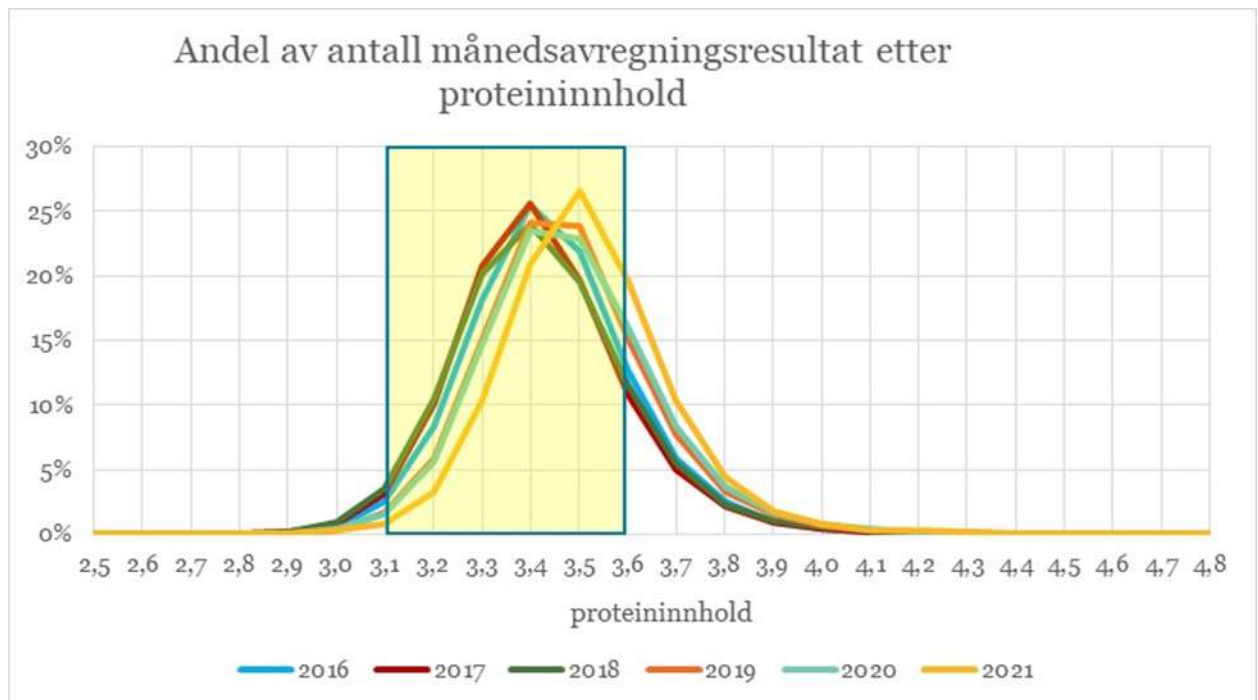
Figur: I grafen er alle avregningsresultatene per måned og per produsent plottet inn etter protein- og fettinnhold for årene 2016 til september 2021. Firkanten med lys gul bakgrunnsfarge angir dagens intervall for fett og protein i kravspesifikasjonene for rå melk.

Figurene for omsatt melk fra Tine vil være minste variasjon i fett og proteininnhold. I plottet over vises variasjonen i avregningsresultatene til bonde i årene 2016 til september 2021. Det kommer ikke frem i plottet hvor hoveddelen av kvalitetsresultatene er. Men det går likevel å se at det er en betydelig andel som ligger utenfor kravspesifikasjonens intervall for fett og proteininnhold som representeres av den gule firkanten. Plottet viser at melka med høyt fettinnhold også har høyt proteininnhold. Vi oppfatter at det ikke nødvendigvis er sammenheng mellom fett- og proteininnholdet, men at årsaken heller er at det stimuleres gjennom melkeprisen med tillegg både for høyt fett- og proteininnhold. I figurene nedenfor er andel avregningsresultater fordelt etter hvor mye fett og protein de viste. Her er også intervallene markert med en gul firkant. Figurene viser at andelene avregningsresultater er tilnærmet normalfordelte rundt gjennomsnittsverdiene vi så i

figurene over.

Figur: Fordeling av andel månedsavregningsresultat etter fettinnhold i melka.

Figur: Fordeling av andel månedsavregningsresultat etter proteininnhold i melka.

I tabellen under oppsummerer vi resultatene som ligger innenfor gjeldende kravspesifikasjon med tanke på både fett og proteininnhold.

Oppsummering av antall avregningsresultater som ligger innenfor den gjeldende kravspesifikasjonens intervaller for protein- og fettinnhold.

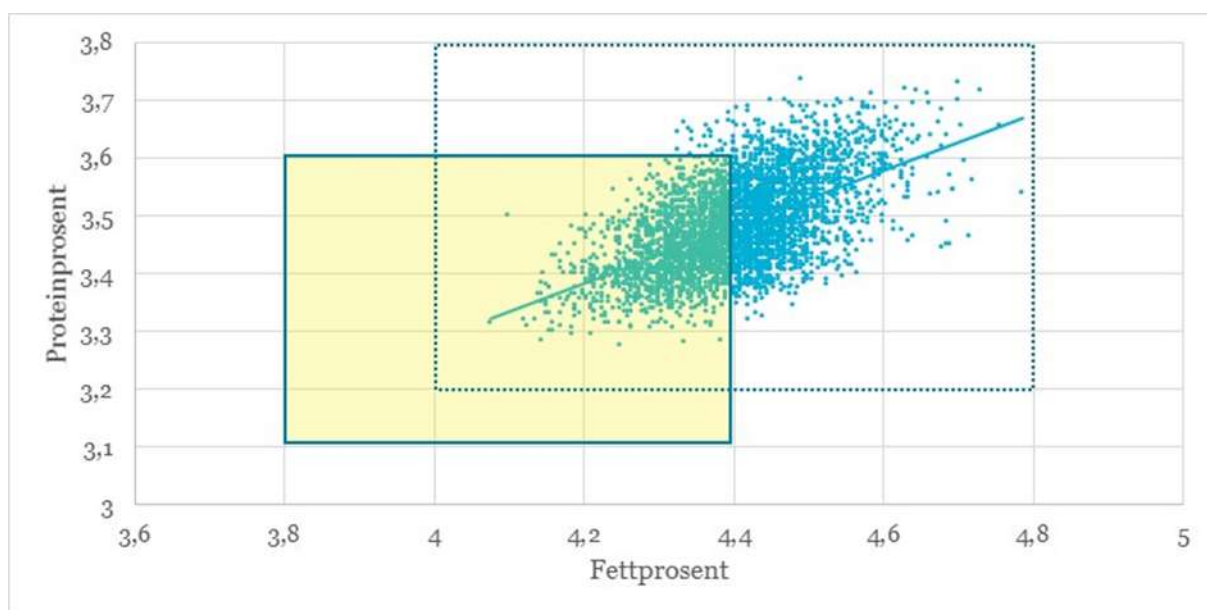
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall avregningsresultater	91 241	91 117	85 556	83 906	80 251	57 647
Antall innenfor 3,8 - 4,4 fett	67 781	69 533	60 492	52 705	49 109	35 238
Antall innenfor 3,1 - 3,6 protein	81 218	82 210	76 251	71 883	67 646	47 034
Antall innenfor gjeld. kravspek.	64 079	66 226	57 417	49 437	45 855	32 261
Andel innenfor fettintervall	74 %	76 %	71 %	63 %	61 %	61 %
Andel innenfor proteinintervall	89 %	90 %	89 %	86 %	84 %	82 %
Andel innenfor gjeld. kravspek.	70 %	73 %	67 %	59 %	57 %	56 %

Avregningsresultatene er ikke på samme sted i verdikjeden som der kravspesifikasjonen gjelder. Vi har derfor gruppert avregningsresultatene i grupper på femten innenfor samme fylke og måned og regnet gjennomsnittsverdier for gruppene for å simulere situasjonen med sammenblanding av melk fra flere produsenter ved leveranser til meieri.

Oppsummering av antall grupper (grupperte avregningsresultater) som ligger innenfor den gjeldende kravspesifikasjonens intervaller for protein- og fettinnhold.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall grupper	4 567	4 556	4 274	4 203	4 022	2 886
Antall innenfor 3,8 - 4,4 fett	4 082	4 174	3 323	2 169	2 008	1 488
Antall innenfor 3,1 - 3,6 protein	4 543	4 545	4 237	4 096	3 721	2 603
Antall innenfor gjeld. kravspek.	4 079	4 170	3 322	2 156	1 979	1 448
Andel innenfor fettintervall	89 %	92 %	78 %	52 %	50 %	52 %
Andel innenfor proteinintervall	99 %	100 %	99 %	97 %	93 %	90 %
Andel innenfor gjeld. kravspek.	89 %	92 %	78 %	51 %	49 %	50 %

Dersom vi plotter hver enkelt gruppes gjennomsnittsverdier med tanke på fett og protein for året 2020 (siste hele året vi har data for) viser den at mange verdier ligger utenfor kravspesifikasjonens krav for fett- og proteininnhold.

Figur: Plott av alle gjennomsnittsverdier for grupperinger av 15 avregningsresultater innenfor samme fylke og måned for fett og proteininnhold i melk levert til Tine i 2020. Den gule firkanten representerer intervallene for fett og protein i gjeldende kravspesifikasjon.

I figuren over ser vi at hvis vi endrer intervallet for fett opp til fra 4,0 til 4,8 og endrer intervallet for protein til fra 3,2 til 3,8, jf. firkanten med stipla linje, så omfatter det mesteparten av melka som leveres videre til meierier.

Oppsummering av antall avregningsresultater som ligger innenfor et intervall for fett på fra 4,0 til 4,8 prosent og fra 3,2 til 3,8 prosent protein.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall avregningsresultater	91 241	91 117	85 556	83 906	80 251	57 647
Antall innenfor 4,0 - 4,8 fett	81 130	81 410	77 744	77 323	73 734	52 361
Antall innenfor 3,2 - 3,8 protein	86 649	85 845	79 921	79 709	76 020	55 066
Antall innenfor gjeld. kravspek.	78 573	78 337	74 159	74 793	71 293	51 061
Andel innenfor fettintervall	89 %	89 %	91 %	92 %	92 %	91 %
Andel innenfor proteinintervall	95 %	94 %	93 %	95 %	95 %	96 %
Andel innenfor gjeld. kravspek.	86 %	86 %	87 %	89 %	89 %	89 %

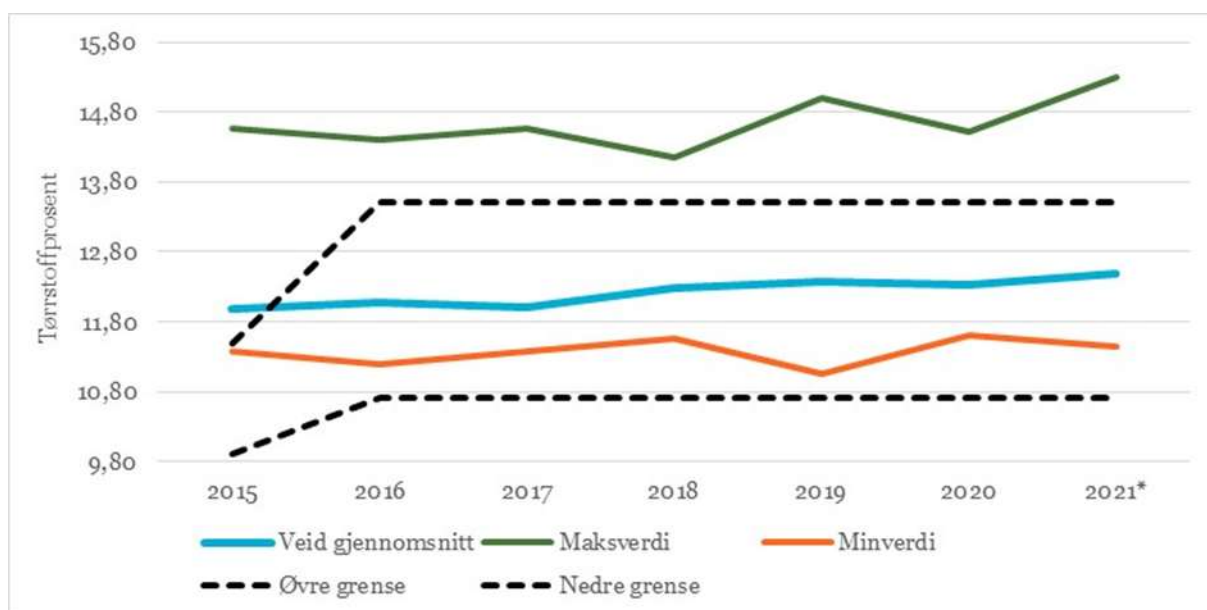
Oppsummering av antall grupper (grupperte avregningsresultater) som ligger innenfor et intervall for fett på fra 4,0 til 4,8 prosent og fra 3,2 til 3,8 prosent protein.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall grupper	4 567	4 556	4 274	4 203	4 022	2 886
Antall innenfor 4,0 - 4,8 fett	4 567	4 555	4 274	4 201	4 022	2 884
Antall innenfor 3,2 - 3,8 protein	4 567	4 556	4 274	4 203	4 022	2 885
Antall innenfor gjeld. kravspek.	4 567	4 555	4 274	4 201	4 022	2 884
Andel innenfor fettintervall	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Andel innenfor proteinintervall	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Andel innenfor gjeld. kravspek.	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

De tre siste årene har vært unormale ved at det i 2019 var økt produksjon etter tørkesommeren 2018 og i 2020 og 21 har man stimulert til økt produksjon ettersom etterspørselen i det norske markedet økte med redusert grenshandel og koronasituasjonen. Det er dermed mulig å stille spørsmål ved om det økte tørrstoffinnholdet i melka vil vedvare på et så høyt nivå som i 2019-2021. Vi mener det uansett er grunn for å endre intervallene i kravspesifikasjonen siden gjeldende kravspesifikasjon også før 2018 kun omfattet ca. 70 prosent av melka hvis vi legger avregningsresultatene til grunn.

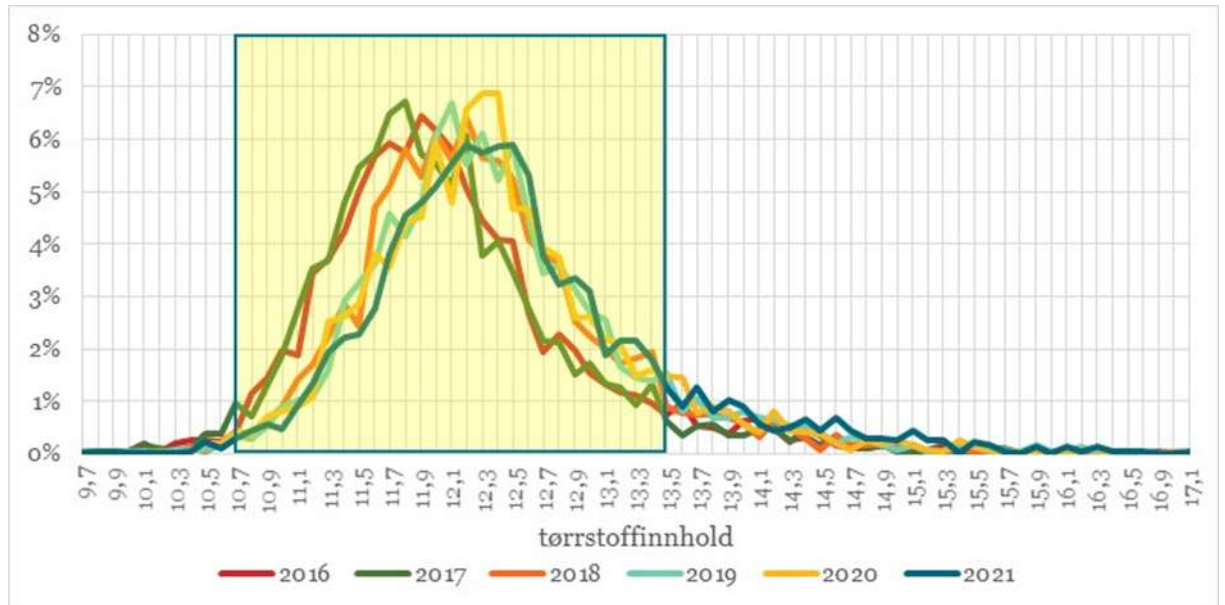
Årlig gjennomsnittlig utvikling i tørrstoffinnhold i geitemelk

Volumet geitemelk er mye lavere enn volumet kumelk. Årlig leveres om lag 20 mill. liter geitemelk mot 1 500 mill. liter kumelk. Kravspesifikasjonen for innhold av tørrstoff er også endimensjonal i og med at den kun sier noe om summen av tørrstoffinnholdet i melka. Av figuren under som viser gjennomsnittlig tørrstoffinnhold per år ved den blå grafen, kan vi se at dette ligger innenfor gjeldende kravspesifikasjon. Men den grønne grafen viser det høyeste tørrstoffinnholdet per fylke og måned innenfor hvert år, og er vesentlig over øvre grense i intervallet for alle årene som vises.

Figur: Tørrestoffinnhold i geitemelk

* tallene for 2021 er for perioden januar til september

Figur: Fordeling av andel månedsavregningsresultater etter tørrestoffinnhold i geitemelk. Gjeldende kravspesifikasjon er markert med den gule firkanten.

Figuren over viser at størsteparten av geitemelka ligger innenfor gjeldende kravspesifikasjon. Men somfiguren over viser så var den maksimale gjennomsnittlige månedsverdien for 2021 15,3, og for 2019 var den 14,99. I 2020 var 91 prosent av avregningsresultatene innenfor kravspesifikasjonen, men siden det likevel er gjennomsnittsmåling for en måned for ett fylke som ligger utenfor intervallet mener vi det bør utvides. Utvides øvre grense av intervallet for å ta høyde for disse høye gjennomsnittstallene til 15,5 prosent, så vil det omfatte 99 prosent av avregningsresultatene i 2020 og 2021.

Analyse av endringsbehov protein og fett innhold for kumelk og tørrestoffinnhold i geitemelk

På basis av utviklingen i fett- og proteininnhold i kumelk og tørrestoffinnhold i geitemelk de siste årene, jf. avsnittene over, vurderer Landbruksdirektoratet at det bør gjennomføres endringer i kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten. Landbruksdirektoratet vurderer at det er behov for å øke maksimumsnivåene for fett og protein i kumelk fra henholdsvis 4,4 prosent til 4,8 prosent og fra 3,6 prosent til 3,8 prosent. For geitemelk er det behov for å øke maksimumsnivået for tørrestoff fra 13,5 prosent til 15,5 prosent.

Analysen viser at et intervall for fett mellom 4,0 prosent og 4,8 prosent, og for protein mellom 3,2 prosent og 3,8 prosent, vil inkludere de aller fleste enkeltleveransene fra melkebønder, og at simuleringen viser at alle leveranser innenfor forsyningsplikten vil være innenfor disse intervallene. Ut fra et markedsperspektiv er det imidlertid ikke behov for å øke de nedre grensene. Melk med lavere verdier for protein og fett er fullt anvendbar, på samme måte som i dag. Aktørene har heller ikke gitt innspill om behov for å øke nedre

grenseverdier. Landbruksdirektoratet anbefaler derfor å beholde de nedre grensene uendret.

Tabellen nedenfor viser Landbruksdirektoratets forslag til nye grenser for fett og protein i kumelk og for tørrstoffinnhold i geitemelk i kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten.

Forslag til intervaller for innhold av fett og protein i kumelk og innhold av tørrstoff i geitemelk

		Minimum (%)	Maksimum (%)
Kumelk	Fett	3,8	4,8
	Protein	3,1	3,8
Geitemelk	Tørrstoff	10,7	15,5

Vurdere behovet for å gjøre endringer i andre kvalitetskriterier i kravspesifikasjonen for rå melk

Tine kom med innspill til endringer i andre kvalitetskriterier i kravspesifikasjonen for rå melk i møte med aktørene i prisutjevningsordningen for melk 9. november 2021. Landbruksdirektoratet vurderer innspillene nedenfor.

Definisjon/beskrivelse

Tine påpeker at maksimumsgrensen for tørrstoff i geitemelk er oppført feil i Kravspesifikasjonen som ligger ute på nett. I dag står det 3,6, mens det skal være 13,5. Når minimumsnivået er på 10,7 er det ulogisk at maksimumsgrensen er lavere enn minimum, så her har det sneket seg inn en utilsiktet feil. Forrige endring i kravspesifikasjonen ble gjort av Omsetningsrådet i møte 14. desember 2015, jf. sak 77/15. Her oppgis maksimumsgrensen er 13,5, mens minimumsgrensen oppgis til 10,7. Landbruksdirektoratet har rettet denne feilen slik at det som nå står på nettside er minimumsgrense på 10,7 og maksimumsgrensen på 13,5, i tråd med Omsetningsrådets vedtak av 14. desember 2015.

Oppbevaring/transport

Tine etterspør en referanse til temperaturkravet i gjeldende kravspesifikasjon for melk under forsyningsplikten. I gjeldende kravspesifikasjon er kravet som følger:

«Under transport og ved ankomst til meierianlegg skal temperaturen i melka ikke overstige 8 °C.»

Kravet er strengere enn kravene i Forskrift om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse (heretter animaliehygieneforskriften). I «forskrift 2008-12-22 nr. 1624 (animaliehygieneforskriften), jf. forordning 853/2004 vedlegg III avsnitt IX kap. I overskrift II bokstav B nr. 3.» står følgende:

«Under transporten må kjølekjeden opprettholdes, og ved ankomst til bestemmelsesvirksomheten skal melkens og råmelkens temperatur ikke overstige 10 °C.»

I forbindelse med endringen av kravspesifikasjonen i desember 2015 ble kravet skjerpet til melkas temperatur ved ankomst til meierianlegg. Tidligere var kravet 10 °C, slik som i animaliehygieneforskriften.

Bakgrunnen for denne skjerpingen var et innspill fra Q-Meieriene, som ble begrunnet med at temperaturen i melka som ble levert deres anlegg aldri var over 6 °C. Tine støttet den gang en skjerpelse av kravet til 8 °C. Slik Landbruksdirektoratet ser det har kravene i animaliehygieneforskriften liten praktisk betydning, ettersom leveransene av melk på meierianleggene vanligvis ikke overskrider 6 °C. Generelt mener direktoratet at det bør være samsvar mellom reglene i kravspesifikasjonen og annet offentlig regelverk, forutsatt at det ikke foreligger særlige grunner for noe annet. En må forutsette at kravene i animaliehygieneforskriften er satt på et forsvarlig nivå. I så fall er det ikke faglig grunnlag for å ha strengere temperaturkrav til melkeleveranser under forsyningsplikten enn det myndighetene har satt gjennom forskriften. Det kan da være grunnlag for å endre kravspesifikasjonen slik at den blir på linje med myndighetenes krav til temperatur ved ankomst på anleggene.

Kvalitetssegenskaper

Fysiske kvalitetssegenskaper og krav

Et av kravene under overskriften Fysiske kvalitetssegenskaper og krav er knyttet til temperatur. Temperatur ≤ 10 grader celsius. Tine foreslår å legge til en referanse til hvor temperaturkravet er beskrevet. Temperaturkravet fremgår av forskrift 2008-12-22 nr. 1624 (animaliehygieneforskriften), jf. forordning 853/2004 vedlegg III avsnitt IX kap. I overskrift II bokstav B nr.2 og 3. Temperaturkravet er således i samsvar med myndighetenes temperaturkrav knyttet til leveranser av rå melk til meieriindustrien.

Mikrobiologiske kvalitetssegenskaper og krav

Følgende mikrobiologiske kvalitetssegenskaper og krav gjelder:

- Bac. Cereus – antall pr. ml < 100
- Totalkim – antall pr. ml $\leq 200\ 000$
- BactoCount/BactoScan $\leq 600\ 000$

Tine foreslår å fjerne det første punktet, siden det ikke er krav til annet enn totalt kimtall i øvrig offentlig regelverk. Tine viser også til at nåværende analysemetode ikke muliggjør analyseresultat før levering finner sted. Det er derfor ikke en relevant målevariabel, og bør følgelig utgå fra kravspesifikasjonen. Den stikkprøvebaserte kontrollen av Bacillus cereus-sporer vil fortsette som før. Tine mener det bør komme frem i hvilket regelverk kravet om <100 antall Bacillus cereus per ml kommer fra. Tine viser til at kravet ikke virker å være i samsvar med dagens analysemetode «3-rørs MPN metode», hvor antall positive rør ut fra statistiske beregninger kan si noe om nivået av sporer.

Synnøve Finden og Q-Meieriene peker i sitt innspill til utredningen av kravspesifikasjonen

på at de begge tidvis har sett at det kan være problem med aerobe sporer eller bacillus cereus. De mener dette må testes på henteplass slik at det er mulig å finne den enkelte leverandør som har problem med sporer.

Videre foreslår Tine å endre det andre punktet til Kimtall- kde/ml og kimtall – IBS/ml. Dette for å oppnå en helhetlig bruk av benevnelser og begreper i kravspesifikasjonen. Tine mener at det er hva det analyseres for som må fremgå, ikke hvilken analysemetode og instrumenter. Tines forslag innebærer følgende mikrobiologiske kvalitetsegenskaper og krav:

- Kimtall – kde/ml <= 200 000
- Kimtall – IBS/ml <= 600 000

Landbruksdirektoratet er enige med Tine om at benevnelsen i kravspesifikasjonen bør reflektere hva det analyseres for, og ikke hvilken metode eller instrument man bruker. Dette også for å sikre samsvar mellom kravspesifikasjonen og øvrig offentlig regelverk.

Når det gjelder innspillet om å fjerne «Bac.Cereus» i kravspesifikasjonen, ser Landbruksdirektoratet Tines poeng med at dette (tilsynelatende) ikke er et krav i øvrige offentlig regelverk. Landbruksdirektoratet vil likevel foreslå at dette punktet blir stående. I de nasjonale retningslinjene for hygiene i meieriindustrien (2017) står det følgende på side 33:

En annen gruppe som er vanlig forekommende i rå melk er de Gram-positive sporedannende bakteriene, særlig Bacillus-arter. Sporene overlever pasteurisering og vil kunne vokse opp i produkter i løpet av holdbarhetstiden. Av særlig interesse er Bacillus cereus som er en kvalitetsforringer (gjennom søtkaagulering) og en potensiell helsefare. Bakterien inngår som en viktig del av virksomhetenes kvalitetskontroll. Normene for B. cereus i ulike produktgrupper og på ulike trinn i relevante produksjonsprosesser er satt slik at nivåene ikke skal kunne bli så høye at de kan forårsake sykdom ved inntak av normale serveringsporsjoner.

Siden denne bakterien inngår «som en viktig del av virksomhetenes kvalitetskontroll» etter retningslinjene, er det etter Landbruksdirektoratets vurdering naturlig at dette kravet fortsatt fremgår av kravspesifikasjonen. På bakgrunn av vurderingene over foreslår Landbruksdirektoratet følgende mikrobiologiske kvalitetsegenskaper og krav i kravspesifikasjonen:

- Bacillus cereus per ml < 100
- Kimtall – kde/ml <= 200 000
- Kimtall – IBS/ml <= 600 000

Spesielle kvalitetskrav

Følgende spesielle kvalitetskrav gjelder:

- Anitibiotika kumelk SNAP-Test, alt. Delvotest SP Ikke påvist

- Antibiotika geitemelk Beta-Star, SNAP-Test, alt. Delvotest SP Ikke påvist

Tine foreslår at en erstatter metodenavn med hva det analyseres etter; «betalaktam - antibiotika». Videre foreslår Tine å slå sammen ku- og geitemelk til en linje, fordi det analyseres for det samme for begge melketyper. Landbruksdirektoratet mener det er hensiktsmessig å erstatte metodenavn med hva det analyseres etter, siden metodene kan endres i takt med utviklingen innenfor analysemetodikk, mens det vesentlige i denne sammenheng er hva det analyseres etter. Å slå sammen ku- og geitemelk til en linje vurderes også som et forenkende og godt forslag. Tines forslag innebærer følgende spesielle kvalitetskrav:

- Antibiotika ku- og geitemelk betalaktam-antibiotika ikke påvist

Lukt – smak

Følgende krav til lukt og smak gjelder:

- Utseende poeng $\geq 4,0$ Utseende poeng
- Lukt smak poeng $\geq 4,0$ Lukt smak poeng

Tine foreslår å fjerne punktet under «Kvalitetssegenskaper» (punkt 7) fordi dette dekkes under «Skala for bedømmelse av lukt og smak» (punkt 8). Landbruksdirektoratet mener imidlertid at kravene er oppgitt i punkt 7, mens punkt 8 angir hvordan kravene skal bedømmes. Landbruksdirektoratet foreslår derfor å opprettholde kravene i punkt 7.

Forslag til endret kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten

Med bakgrunn i vurderingene overfor foreslår Omsetningsrådet endringer i kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten fra 1. juli 2022. Forslaget er basert på at representantvaren melk i jordbruksavtalen ikke endres. I tilfelle partene endrer representantvaren melk fra årets jordbruksavtale, forutsettes det at Omsetningsrådet gjør de nødvendige endringer for å tilpasse kravspesifikasjonen til føringene i jordbruksavtalen. Med dette som premiss foreslår Omsetningsrådet at kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten blir som følger:

KRAVSPESIFIKASJON FOR RÅ MELK UNDER FORSYNINGSPLIKTEN

Fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg 5. desember 2003, besluttet av Omsetningsrådet 8. juni 2010 videreført med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 4-3 tredje ledd. Endret av Omsetningsrådet i møte 14. desember 2015. Sist endret av Omsetningsrådet i møte 23. juni 2022.

1. Formål

Formålet med kravspesifikasjonen er å angi krav til kvalitet og kjemisk innhold av melk som målprisvare ved noteringspunktet.

2. Definisjon/beskrivelse

Representantvare ved omsetning av melk er gårdstankbilmelk som er en innsamling av rå ku- eller geitemelk fra flere leverandører. Melken skal ha en hvitaktig farge uten fnokker eller fremmedpartikler av betydning, og den skal ha en normal artstypisk lukt og smak.

Melken skal tilfredsstillende følgende krav til kjemisk innhold:

Kumelk

Innhold	Minimum (%)	Maksimum (%)
Fett	3,8	4,8
Protein	3,1	3,8

Geitemelk

Innhold	Minimum (%)	Maksimum (%)
Tørrstoff	10,7	15,5

3. Produksjon

Melken skal være produsert i henhold til forskrift av 22. desember 2008 nr. 1623 om næringsmiddelhygiene, forskrift av 22. desember 2008 nr. 1624 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse, forskrift 22. desember 2008 nr. 1622 om særlige regler for gjennomføringen av offentlig kontroll av produkter av animalsk opprinnelse beregnet på konsum og forskrift av 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr.

4. Oppbevaring/Transport

Under transport og ved ankomst til meierianlegg skal temperaturen i melken ikke overstige 10 °C.

5. Transportemballasje

Transporteres i tankbil/tankvogntog.

6. Merking

Med leveransen skal det være en følgeseddel med nødvendige opplysninger om varen. Følgeseddel skal oppbevares hos mottaker minst ett år.

7. Kvalitetssegenskaper

Fysiske egenskaper og krav

Mengde	Som deklart
Temperatur	≤ 10 °C
Forurensing	Ikke påvist
Fremmedpartikler	Ikke påvist

Mikrobiologiske kvalitetsegenskaper og krav

Bacillus cereus per ml	≤ 100
Kimtall – kde/ml	$\leq 200\ 000$
Kimtall – IBS/ml	$\leq 600\ 000$

Spesielle kvalitetskrav

Antibiotika ku- og geitemelk	Betalaktam-antibiotika	Ikke påvist
------------------------------	------------------------	-------------

Lukt og smak

Utseende poeng	$\geq 4,0$
Lukt-smak poeng	$\geq 4,0$

8. Skala for bedømmelse av lukt og smak

Utseende:

Rå melk skal ha en hvitaktig farge, ingen fnokker, og en homogen og lettflytende konsistens.

Lukt/smak:

Ren, mild og søtlig smak.

Sensorisk bedømmelse:

5 poengs skala:

-5 poeng angir en særdeles god melk uten feil på lukt/smak
- 4 poeng angir en god melk med ubetydelig feil på lukt/smak
- 3 poeng angir en melk med merkbar lukt/smaksfeil
- 2 poeng angir en dårlig melk med sterk lukt/smaksfeil
- 1 poeng angir en meget dårlig melk med meget sterk lukt/smaksfeil

Anmerk prøvens feil når det gis 3 poeng eller lavere.

.....Feil ved utseende settes til 2 poeng. For fnokker skal det et betydelig antall til før en

.....setter ned på 2 poeng.

Det angis et felles poeng for utseende og lukt/smak.

Feilnomenklatur:

Anmerkninger	Lukt/smak	Anmerkninger	Utseende
300	Sur	100	Fnokker
303	Besk	190	Fettutkjerning
310	Bismak	191	Blodig
313	Maltsmak		
318	Fôrsmak		
321	Oksidert		
323	Harsk		
325	Salt		

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Elsebeth Hoel
seksjonssjef

Lise Wirstad Dynna
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:
Høringsinstanser i henhold til
liste

Vedlegg:
Høringsinstanser april 2022